

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLNÍ DRUŽINY

Základní škola a Mateřská škola Chuchelná, příspěvková organizace

**„Ať je léto, nebo zima
v družině je vždycky
prima!“**

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika	4
2.1 Materiální a prostorové podmínky	4
2.2. Personální podmínky	5
2.3 Ekonomické podmínky	5
2.4 Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví.....	5
3. Cíle výchovně vzdělávací práce	5
4. Klíčové kompetence.....	6
5. Formy a obsah činností ve ŠD.....	7
6. Výchovně vzdělávací práce	9
7. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
8. Evaluační plán	11

1. Identifikační údaje

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Chuchelná, příspěvková organizace

Adresa školy: Komenského 186, Chuchelná 74724

IČO: 75 02 65 62

Ředitel: Mgr. Monika Slivková

Telefon: 553650143

Email: zschuche@zschuchelna.cz

Vypracovaly: Bc. Jana Jiříková, Sára Meinhardová DiS., Mgr. Nicola Wollná

Zřizovatel: Obec Chuchelná
K. M. Lichnovského 10,
747 24 Chuchelná
Telefon: 553 034 807
Email: obec@chuchelna.com

Č. j. ZŠMŠCH19/26

Platnost dokumentu od 1. 2. 2026

Sp. znak 3.11.3

Sk. znak A5

2. Charakteristika

ŠVP školní družiny, je vytvářen v souladu s § 5 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (školní zákon), s vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, a v návaznosti na ŠVP a školní řád Základní školy Chuchelná a další dokumenty týkající se základního a zájmového vzdělávání.

Školní družina (dále ŠD) je důležitý výchovný partner rodiny a školy, plní vzdělávací cíle a rozvíjí specifické nadání dětí. Tvoří tak mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině, není pokračováním školního vyučování. Hlavním cílem je nabídnout žákům smysluplné trávení volného času, podporu jejich rozvoje a relaxační činnosti bezprostředně po vyučování.

Na ZŠ jsou dvě oddělení ŠD pro žáky 1. – 5. třídy. Celková kapacita činí 50 žáků.

Denně je v provozu také ranní družina.

Družina spolupracuje s MŠ, ZŠ, Spolkem rodičů, rodiči, CVČ Kravaře a se ŠD obvodu Kravaře.

2.1 Materiální a prostorové podmínky

K nezbytným požadavkům na prostředí, ve kterém probíhají činnosti volného času žáků patří:

- bezpečnost
- snadné udržování pořádku a čistoty
- řádné osvětlení
- dostatek prostoru
- klidné prostředí bez hluku
- přiměřený, čistý a hygienicky dobře udržovatelný nábytek odpovídající věku žáků
- zabezpečení vchodů, dveřními interkomy s mikrofonom a kamerou

I. oddělení ŠD se nachází v bezprostřední blízkosti ZŠ, v přízemí budovy MŠ, kde probíhá i ranní provoz družiny. Do družiny žáci přicházejí průchozí brankou spojující ZŠ a MŠ. Družinu tvoří prostorná herna, sociální zařízení a šatna. Tyto místnosti jsou průchozí. Podlaha na větší polovině místnosti je pokryta kobercem, slouží k odpočinkovým aktivitám. Druhá část je pokryta omyvatelným linoleem a na něm jsou umístěny stoly pro praktické činnosti žáků. Osvětlení a větrání odpovídá hygienickým požadavkům. Herna je vybavena novým nábytkem, hračkami, stavebnicemi, stolními hrami, časopisy, příruční knihovnou, videotechnikou, interaktivní tabulí a počítačem s internetem.

II. oddělení ŠD se nachází přímo ve třídě ZŠ. Třída je přizpůsobena pro smysluplné trávení volného času a také k odpočinku. Třída je vybavena nábytkem, hračkami a stolními hrami. K dispozici jsou žákům iPady, bee-bothy a interaktivní tabule. Osvětlení a větrání odpovídá hygienickým požadavkům. Pomůcky a materiály se nacházejí ve skříních.

K rekreačním a sportovním činnostem využívají žáci ze ŠD tělocvičnu, prostornou školní zahradu a víceúčelové hřiště, které je situováno hned za školní budovou. Dále využíváme okolí naší vesnice k naučným vycházkám. Také navštěvujeme místní sportoviště a dětské hřiště.

2.2. Personální podmínky

Ve školní družině pracují aprobované vychovatelky. Svou odbornost si stále zvyšují dalším studiem, které navštěvují v rámci DVPP a samostudiem.

Do náplně práce vychovatelky patří zejména:

- zajišťovat zájmové–vzdělávání žáků podle ŠVP při dodržování zásad psychohygieny a stanoveného denního režimu školní družiny
- dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví žáků s důrazem na čistotu a ochranu životního prostředí
- vytvářet pestrou a zajímavou skladbu činností a nalézat pro ně v denní skladbě vhodný časový prostor; pro zájmové aktivity využívat svou odbornou přípravu a osobní zaměření, navozenými činnostmi kompenzovat únavu žáků ze školního vyučování
- navazovat radostnou atmosféru a komunikační prostředí, posilovat v dětech kladné city, vytvářet pocit bezpečí, zvolenými činnostmi posilovat v žácích sebevědomí, snaží se utvářet kolektiv s žáky
- upevňovat hygienické návyky a podporovat dodržování pravidel společenského chování
- prezentovat výsledky činnosti na veřejnosti
- průběžně komunikovat s rodiči a seznamovat je s výsledky jejich dítěte ve školní družině

2.3 Ekonomické podmínky

Za služby poskytované školní družinou je stanovena úplata. Výše a podmínky úplaty jsou stanoveny ve Směrnici stanovení úplaty za ŠD. Tato úplata je hrazena v průběhu školního roku za dané pololetí. Hotovostní platby se hradí v kanceláři školy.

2.4 Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Bezpečnost a hygiena ve ŠD se řídí školním řádem, vnitřním řádem ŠD a řády konkrétních prostor a odborných učeben.

Pro pořádání mimoškolních akcí platí směrnice pro mimoškolní akce, která zahrnuje i oblast bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Za dodržování předpisů o BOZP odpovídá vedoucí akce.

Základem bezpečnosti a ochrany zdraví je plnění pracovních povinností a prevence rizik, což znamená:

- vykonávat pouze takových činností, které neohrožují zdraví dětí
- využívat věkově přiměřených a vhodných pomůcek
- dodržovat veškerých předpisů, se kterými byli zaměstnanci a žáci seznámeni

3. Cíle výchovně vzdělávací práce

- posilovat základní návyky sebeobsluhy, denního režimu a zdravého životního stylu
- rozvíjet schopnost účelně využívat a organizovat svůj volný čas

- rozvíjet osobní zájmy a hledat případně nové zájmy a záliby
- osvojovat si vhodné formy komunikace a spolupráce s ostatními žáky a dospělými
- dodržovat společná pravidla života ve ŠD, uplatňovat základní tradice a rituály školy
- rozvíjet odolnost a vytrvalost, překonávat běžné překážky
- usilovat o vzájemný respekt a toleranci mezi žáky, posilovat sebevědomí a odpovědnost vůči sobě i jiným
- posilovat v rámci neformálního vzdělávání klíčové kompetence, oborové (předmětové) vědomosti, dovednosti a postoje získané ve výuce

4. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují cílové stavy, k jejichž naplňování by měly směřovat veškeré aktivity a činnosti. Školní družina podněcuje žáky ke vzdělávání pouze na základě zájmu a vzhledem k časovému omezení a daným možnostem se jedná spíše o podporu a posilování klíčových kompetencí, které jsou formulovány v ŠVP pro základní vzdělávání.

I. Kompetence k učení

- žák se učí s chutí, započatou práci dokončí
- klade si otázky a hledá na ně odpovědi
- získává vědomosti a vyhledává informace z různých pramenů a zdrojů
- získané poznatky dává do souvislostí a uplatňuje je v praktických situacích
- kriticky se zamýšlí nad vlastním sebehodnocením
- pozoruje změny v jednotlivých ročních obdobích

II. Kompetence k řešení problémů

- žák si všímá dění a problémů okolo sebe
- učí se pochopit problémy a plánuje jejich řešení
- chápe, že vyhýbání se problému nevede k cíli
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- nenechá odradit případným nezdarem

III. Komunikativní kompetence

- vyjadřuje se vhodně formulovanými větami
- vyjadřuje svůj vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, zapojuje se do diskuse
- naslouchá názory druhých a respektuje je
- vyjadřuje se kultivovaně v písemném i ústním projevu
- dokáže prezentovat sám sebe i svoji práci

IV. Sociální a interpersonální kompetence

- aktivně spolupracuje na práci v kolektivu
- upevňuje dobré mezilidské vztahy, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

- dokáže se prosadit i podřídit
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně zodpovídá a nese důsledky
- pracuje na sebedůvěře a na svém osobním rozvoji
- respektuje dohodnutá pravidla
- stále upevňuje hygienické návyky
- rozpozná vhodné a nevhodné chování

V. Občanské kompetence

- žák si uvědomuje svá práva a práva druhých
- vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se těmto negativním jevům bránit
- respektuje odlišnosti – osobní, kulturní a etnické
- posiluje sociální a kulturní prostředí, váží si jeho tradic a dědictví
- podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí

VI. Kompetence k trávení volného času a pracovní

- žák smysluplně využívá volný čas
- dokáže si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic
- rozvíjí své zájmy nejen individuálně, ale i ve skupinách
- odmítá nevhodné nabídky pro trávení volného času
- udržuje své pracovní místo v pořádku
- vyhodnocuje výsledky své pracovní činnosti

5. Formy a obsah činností ve ŠD

Formy a obsah činností jsou zaznamenány v plánu práce v EŽK (elektronické žákovské knížce), dále pak v týdenních plánech a hodnotících zprávách.

Pravidelné činnosti – jsou určeny týdenní skladbou zaměstnání a představují zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.

Klidové činnosti – mají odstranit únavu, zařazují se po obědě. Jedná se o aktivní odpočinek, který kompenzuje jednostrannou zátěž během vyučování.

Spontánní činnosti – individuální hra dětí, konstruktivní hry dětí, tvořivé činnosti.

Příležitostní činnosti – akce, slavnosti, výlety, návštěvy kulturních zařízení, akce ve spolupráci s rodiči apod.

Příprava na vyučování – vypracování domácích úkolů, didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti. Slouží k upevnění a rozšíření poznatků, které žáci získávají během vyučování.

Zájmové činnosti jsou zaměřeny na:

- **sportovní zájmové činnosti** - rozvíjejí fyzickou zdatnost žáků

- **přírodovědné zájmové činnosti** – navazují na výuku prvouky a přírodovědy
- **esteticko – výchovná zájmová činnost – rozvíjí** u žáků pocit krásna. Mohou to být výtvarné práce tematicky zaměřeny podle období
- **pracovně – technická zájmová činnost – rozvíjí** zručnost žáků a zároveň v zárodku ovlivňuje jejich profesní volbu
- **technická/digitální činnost** – práce s počítačem, roboty, iPadem, interaktivní tabulí, bee-bothy

Základní principy práce ve školní družině – hra a zážitek

Hra je silný fenomén. Svou existenci prosazuje vlastními prostředky. Vždy musí být postavena na jasném principu a předem stanovených pravidlech. Důležitá je také motivace žáků.

Strategie výchovné práce ve školní družině

- pedagogické-ovlivňování volného času
- dobrovolnost
- zajímavost-a zájmovost
- aktivity
- citlivost-a citovost
- prostor k seberealizaci
- besedy
- vycházky
- soutěže
- výtvarné a rukodělné činnosti
- didaktické hry a další činnosti k přípravě na vyučování
- četba
- prezentace ŠD na veřejnosti
- hudební a taneční činnosti
- praktické pozorování
- práce s tabletem, PC, interaktivní tabulí, iPad, beebothy
- Maškarní ples
- Sportovní soutěže

Podmínky vzdělávání

a) Délka vzdělávání

Vzdělávací program školní družiny je stanoven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu pro žáky 1. stupně základní školy (1. až 5. ročník).

b) Podmínky přijímání uchazeče

Do školní družiny jsou přijímáni přednostně žáci nižších ročníků prvního stupně prostřednictvím přihlášky. Odhlásit se lze ke konci pololetí. V přihlášce je sdělení o rozsahu a způsobu odchodu žáků ze ŠD.

c) Ukončení vzdělávání

Vzdělávání je poskytováno po dobu docházky na první stupeň, je završeno ukončením 5. ročníku. Rodiče (zákonní zástupci) mohou písemně ukončit toto vzdělávání i v nižších ročnících k pololetí nebo nepotvrzením účasti pro další školní rok.

d) Provoz školní družiny

Školní družina zajišťuje ranní provoz (od 6.45–7.45) a odpolední provoz (od 11.45-16.00). V době hlavních prázdnin je provoz přerušen po dohodě se zřizovatelem.

V případě (ředitelského volna, jarních prázdnin, podzimních prázdnin, mimořádných prázdnin apod.) se provoz školní družiny zajišťuje po dohodě se zákonnými zástupci dětí a zřizovatelem.

6. Výchovně vzdělávací práce

Výchovně vzdělávací práce ve ŠD je rozdělena podle ročních období a vzdělávacích oblastí a je přizpůsobena věkové kategorii žáků od 1. - 5. ročníku.

Člověk a jeho svět:

- místo, kde žijeme – moje vesnice a nejbližší okolí, orientace v místě bydliště
- škola – prostředí školy, školní družiny, bezpečná cesta do školy
- obec – minulost a současnost, významné památné budovy, dopravní síť
- okolní krajina – poznávání přírody kolem nás, lesy, životní prostředí
- naše vlast – státní svátky, významné dny
- naše Země – Vesmír, historie, fauna a flóra
- Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, cestování

Lidé kolem nás:

- rodina, domov, vztahy v rodině, příbuzenské a mezigenerační vztahy
- soužití a chování lidí – pravidla slušného chování, chování ke spolužákům a k dospělým lidem, pozitivní klima ve školní družině, boj proti šikaně
- vzájemná úcta a tolerance

Lidé a čas:

- orientace v čase a prostoru – určování času, dějiny, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období, vytváření základu pro využívání volnočasových aktivit, průběh lidského života
- současnost a minulost v našem životě
- proměny způsobu života
- báje, mýty a pověsti
- propojení s činnostmi výtvarnými, pracovními, dramatickými

Rozmanitost přírody:

- vytváření ohleduplného vztahu člověka k přírodě, pochopení některých přírodních dějů a zákonitostí, ochrana životního prostředí, zvířata a rostliny

- sběr přírodnin, výstavy, práce s přírodninou, hry v přírodě propojení výtvarné a pracovní činnosti
- využití přírodnin, péče o rostliny

Člověk a jeho zdraví:

- rozvíjení pohybových aktivit, pobyt na čerstvém vzduchu
- péče o zdraví, zdravá výživa, prevence nemoci a úrazu, osvojování návyků týkajících se hygieny, plánování svého času, denní režim, zdravá strava, pohybový režim, pitný režim
- bezpečné chování v rizikovém prostředí (škola, šatny, tělocvična, chodby, schodiště)
- bezpečné chování v silničním provozu (dopravní výchova – značky, předpisy)
- odmítání návykových látek, závislostí
- hra fair play

Člověk a svět práce:

- rozvíjení jemné motoriky, tvořivosti a vytrvalosti, rozvoj představivosti a fantazie, práce s drobným materiálem, dodržování pracovní kázně
- seznámení s různými pracovními technikami, různými materiály
- rozvoj zručnosti, představivosti a fantazie, práce se stavebnicí podle návodů, předloh, skládanky, puzzle
- výtvarné činnosti, literárně dramatické činnosti, hudba, zpěv a tanec
- žák si samostatně organizuje pracovní prostor a po ukončení činnosti jej uvádí do původního stavu, dodržuje pracovní kázeň

Možná rizika, která ovlivňují a narušují výchovně vzdělávací činnosti:

- časová rozdílnost při nástupu žáků do ŠD po vyučování
- více ročníků v oddělení
- kroužky a zájmové činnosti
- rozdílné odchody žáků domů
- zdravotní znevýhodnění žáků (alergie, bolesti, nevolnost)

7. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci zdravotně postižení a zdravotně znevýhodnění

Žákům bude poskytnuto:

- v oblasti personální: dostatečné personální zajištění aktivit, pomoc ze strany ŠPP - VP, metodik a prevence, speciálního pedagoga, poradenství v PPP nebo SPC
- v oblasti technické: umístění třídy v přízemí, variabilita vybavení pro bezpečný pohyb
- v oblasti materiální: didaktické a kompenzační pomůcky, dostatek vhodného materiálu pro činnosti

- v oblasti organizační: přizpůsobení aktivit, aby byly přístupné stejnou měrou všem žákům

Žáci se sociálním znevýhodněním

Žáci budou zapojeni do všech aktivit:

- využití didaktických her pro rozvoj a upevnění slovní zásoby
- vhodně zvolené kolektivní hry k odstranění sociální bariéry
- zapůjčení potřebných pomůcek a materiálů
- nabídnutí možnosti pomoci při přípravě na vyučování

8. Evaluační plán

Hodnocení vychovatelek probíhá průběžně – tvorbou týdenního plánu práce a zápisů do EŽK. Závěry hodnocení budou projednány pololetně na pedagogických radách v návaznosti na písemné podklady, hodnotící zprávy, které jsou psány pololetně.

Hodnocení vedením školy bude prováděno formou průběžných kontrol podle potřeby a aktuálních požadavků a minimálně dvakrát ročně hospitacemi ŘŠ a ZŘ při pravidelných činnostech a hospitacemi na mimořádných akcích (soutěže, akce pro rodiče apod.).

Vnitřní evaluační procesy probíhají na úrovni:

Autoevaluace – kdy si vychovatelka průběžně hodnotí vlastní práci a snaží se o sebereflexi činností a evaluací vzdělávacího procesu, který jí umožní i jeho případnou úpravu. Hledá nové metody, které by postupně vedly ke kvalitnějším výsledkům.

Zpětná vazba – rozhovory s dětmi, rodiči, vychovateli.

Sebehodnocení dětí – průběžně i po skončení činnosti.

Vedení školy – výchovnou práci v družině hodnotí vedení školy, které zjišťuje svými vlastními prostředky (pozorování, hospitace, kontroly), jak jsou naplňovány vytčené cíle, jak družina plní své celkové poslání.

V Chuchelné 23. 1. 2026

Zpracoval: kolektiv vychovatelek ŠD

Mgr. Monika Slivková, ředitelka školy

Schváleno na pedagogické radě dne 27. 1. 2026